

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
18 päivänä syyskuuta 2008

Asia T-47/05

Pilar Angé Serrano ym.
vastaan
Euroopan parlamentti

(Henkilöstö – Virkamiehet – Menestyminen toiselle ura-alueelle siirtymistä koskevissa sisäisissä kilpailuissa aikaisempien henkilöstösääntöjen voimassaolon aikana – Uusien henkilöstösääntöjen voimaantulo – Palkkaluokkaan nimittämistä koskevat siirtymäsäännöt – Aikaisempien henkilöstösääntöjen voimassaolon aikana laadittujen esimiesten kertomusten muuttaminen – Tutkittavaksi ottaminen – Lainvastaisuusväite – Saavutetut oikeudet – Perusteltu luottamus – Suhteellisuus – Yhdenvertainen kohtelu – Hyvän hallinnon periaate ja huolenpitovelvollisuus)

Täydellinen teksti oikeudenkäyntikielellä (ranska) II-A-2 - 357

Aihe: Kanne, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan yksittäispäätökset, jotka koskevat kantajien nimittämistä väliaikaiseen palkkaluokkaan 1.5.2004 lähtien ja jotka annettiin heille tiedoksi Euroopan parlamentin henkilöstöhallinnosta vastaavan pääjohtajan kirjeellä toukokuun 2004 ensimmäisen viikon aikana, sekä kaikki näitä päätöksiä seuraavat ja/tai niihin liittyvät toimet, joita on toteutettu tämän kanteen nostamisen jälkeenkin, sekä velvoittamaan parlamentti maksamaan vahingonkorvauksia.

Ratkaisu: Lausunnon antaminen raukeaa Pilar Angé Serranon, Jean-Marie Bras'n ja Adolfo Orcajo Teresan osalta ensin mainittujen vaatimusten osalta. Kanne hylätään muilta osin. Euroopan parlamentti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se on velvoitettava vastaamaan Angé Serranon, Bras'n ja Orcajo Teresan oikeudenkäyntikuluista. Dominiek Decoutere, Armin Hau ja Francisco Javier Solana Ramos vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Neuvosto, joka väliintulijana on tukenut parlamentin vaatimuksia, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Tiivistelmä

1. Menettely – Näytön esittäminen – Määräaika – Näyttöä koskevien tarjousten esittäminen liian myöhään – Edellytykset

(Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 1 kohta)

2. Henkilöstö – Kanne – Virkamiehelle vastainen toimi – Virkamiehelle vastaisen toimen käsite

(Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohta ja 91 artiklan 1 kohta; liite XIII)

3. Henkilöstö – Kanne – Oikeussuojaintressi – Väitteet, jotka koskevat sitä, että henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevilla palkkaluokkaan nimittämistä koskevilla siirtymäkauden säännöillä on muutettu aiemmin muodostuneita hierarkkisia suhteita – Tutkittavaksi ottaminen

(Henkilöstösääntöjen liite XIII)

4. Henkilöstö – Ura-alue – Saavutetut edut – Menestyminen palkkaluokasta toiseen siirtymistä koskevassa sisäisessä kilpailussa ennen 1.5.2004

(Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevat 2 ja 8 artikla)

5. Henkilöstö – Ura-alue – Sellaisten siirtymäsäännösten käyttöönotto, jotka koskevat siirtymistä vanhasta virkamiesten urajärjestelmästä uuteen järjestelmään – Palkkaluokan määrittämistä koskevat säännöt (Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevat 2 ja 8 artikla)

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 1 kohdassa määrätään, että vaikka asianosaiset voivat vedota vastauksessaan lisänäyttöön, niiden on kuitenkin ilmoitettava syy, miksi näyttöön ei ole vedottu aikaisemmin.

Lisänäytön esittäminen on mahdollista vastauskirjelmän jättämisen jälkeenkin, jos näytön esittäneellä asianosaisella ei olisi voinut olla kyseisiä todisteita käytettävissään ennen kirjallisen käsittelyn päättymistä tai jos vastapuoli on esittänyt omaa aineistoaan myöhään ja asiakirja-aineiston täydentäminen on sallittava kontradiktorisen periaatteen noudattamisen turvaamiseksi.

Lisänäytön esittäminen myöhään koskevien perustelujen esittämisvelvollisuus merkitsee sitä, että tuomioistuimelle annetaan toimivalta valvoa näiden perustelujen hyväksyttävyyttä ja tarvittaessa lisänäytön sisältöä ja hylätä se, mikäli vaatimusta ei ole perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla. Sama pätee sitä suuremmalla syyllä lisänäyttöön, jota halutaan esittää vastauskirjelmän esittämisen jälkeen.

(ks. 54–56 kohta)

Viittaukset:

Yhteisöjen tuomioistuin: asia C-234/04P, Gaki-Kakouri v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 14.4.2005 (32 ja 33 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

2. Kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia ovat ainoastaan sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin suoraan ja välittömästi muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. Tilanne on tällainen, kun kyseessä ovat erillispäätökset, joilla konkretisoidaan henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevia palkkaluokkaan nimittämistä koskevia siirtymäkauden sääntöjä. Nämä päätökset ovat omiaan vaikuttamaan asianomaisen virkamiehen oikeusasemaan, vaikka toimielin, johon hän kuuluu, ainoastaan soveltaa kyseistä sääntöä.

(ks. 61 ja 62 kohta)

Viittaukset:

Yhteisöjen tuomioistuin: asia C-373/04P, komissio v. Alvarez Moreno, tuomio 10.1.2006 (42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: asia T-391/94, Baiwir v. komissio, tuomio 6.6.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-269 ja II-787, 34 kohta); asia T-293/94, Vela Palacios v. talous- ja sosiaalikomitea, tuomio 18.6.1996 (Kok. H. 1996, s. I-A-305 ja II-893, 22 kohta) ja yhdistetyt asiat T-35/05, T-61/05, T-107/05, T-108/05 ja T-139/05, Agne-Dapper ym. v. komissio, tuomio 29.11.2006 (Kok. H. 2006, s. I-A-2-291 ja II-A-2-1497, 32 ja 33 kohta).

3. Kanteen tutkittavaksi ottamista koskevien edellytysten täyttäminen edellyttää sitä, että kantajille on kanteen vireillepanon hetkellä syntynyt riittävän selvä ja todellinen intressi saada heidän riitauttamansa erillispäätökset kumotuiksi, ja tällainen intressi edellyttää sitä, että kanteen lopputulos on

omiaan tuottamaan heille hyötyä. Tilanne on tällainen silloin, kun virkamiehet riitauttavat muutoksen, joka on tehty henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevilla väliaikaisilla luokittelusäännöillä hierarkkisiin suhteisiin, sellaisiksi kuin ne olivat muodostuneet ennen 1.5.2004 voimassa olleiden henkilöstösääntöjen soveltamisaikana.

(ks. 65, 68, 70, 76 ja 81 kohta)

Viittaukset:

Yhteisöjen tuomioistuin: asia 167/86, Rousseau v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 31.5.1988 (Kok., s. 2705, 7 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: asia T-310/00, MCI v. komissio, tuomio 28.9.2004 (Kok., s. II-3253, 44 kohta).

4. Virkamies voi vedota saavutettuun oikeuteen vain silloin, jos sen perustana olevat olosuhteet ovat toteutuneet henkilöstösääntöjen muuttamista edeltäneen tilanteen soveltamisaikana.

Järjestelmässä, jossa virkamiesten välistä hierarkiaa muutetaan, se, että tietyt virkamiehet on nimitetty korkeampaan palkkaluokkaan kuin muut jossain vaiheessa heidän uransa aikana, ei ole saavutettu oikeus, jota on suojattava henkilöstösääntöjen määräyksiin, sellaisina kuin ne ovat olleet voimassa 1.5.2004 lähtien. Virkamiehillä, jotka ovat menestyneet palkkaluokasta toiseen siirtymistä koskevassa sisäisessä kilpailussa ennen tätä päivämäärää, on kuitenkin oikeus odottaa, että henkilöstösäännöissä annetaan heille paremmat uranäkymät kuin muille virkamiehille. Yleinen kohtuusperiaate edellyttää, että tahto ja ponnistelut, joita virkamiehet ovat osoittaneet ennen kyseistä päivää edetäkseen urallaan, tunnustetaan kyseisen päivämäärän jälkeen. Siten ennen tätä päivää saavutetut paremmat uranäkymät ovat saavutettuja etuja, joita on suojattava.

Virkamiesten uranäkymät määräytyvät monien tekijöiden – sekä kuhunkin virkamieheen liittyvien tekijöiden (kuten esimerkiksi hänen ansioidensa tai ikänsä) että häneen liittymättömien tekijöiden (kuten esimerkiksi sitä yksikköä koskevien tekijöiden, johon hänet nimitetään) – perusteella, eikä niihin vaikuta yksinomaan palkkaluokkaan nimittäminen. Vaikka henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevien 2 ja 8 artiklan mukaisten palkkaluokkaan nimittämistä koskevien sääntöjen vaikutuksena on erikseen arvioituna se, että palkkaluokasta toiseen siirtymistä koskevassa kilpailussa menestyneiden virkamiesten ja muiden virkamiesten välillä ennen 1.5.2004 syntyneitä hierarkkisia suhteita muutetaan, tästä ei näin ollen välttämättä seuraa, että tällaisessa kilpailussa menestyneiden virkamiesten uranäkymät eivät olisi parempia kuin niiden, jotka eivät ole siinä menestyneet. Henkilöstösääntöjen liitteeseen XIII sisältyy päinvastoin määräyksiä, joilla erotellaan virkamiehet sen ryhmän mukaan, johon he kuuluivat ennen 1.5.2004, joten siinä arvostetaan tällä tavoin palkkaluokasta toiseen siirtymistä koskevassa kilpailussa ennen tätä päivämäärää saavutettua menestystä.

(ks. 106-108, 110, 113 ja 114 kohta)

Viittaukset:

Yhteisöjen tuomioistuin: asia 28/74, Gillet v. komissio, tuomio 19.3.1975 (Kok., s. 463, 5 kohta).

5. Virkamies ei voi vedota luottamuksensuojan periaatteeseen vastustaakseen uuden määräyksen laillisuuden sellaisella alalla, jolla lainsäätäjällä on laaja harkintavalta uudistusten tarpeellisuuden osalta. Tämä pätee virkamiesten urajärjestelmän muuttamiseen – jonka yhteydessä ensinnäkin nimittäminen ylempään palkkaluokkaan on saavutettu ja toiseksi menestyminen siirtymistä palkkaluokasta toiseen koskevassa kilpailussa on tuottanut ja käyttänyt kaikki

vaikutuksensa – sekä tähän muutokseen liittyvien siirtymäsääntöjen antamiseen, mukaan luettuna henkilöstösääntöjen liitteessä XIII oleviin 2 ja 8 artiklaan sisältyvät nimittämistä palkkaluokkaan koskevat säännöt.

Lisäksi suhteellisuusperiaatteen nojalla yhteisön lainsäädännön laillisuus edellyttää sitä, että siinä toteutetut toimenpiteet ovat asianmukaisia kyseisellä lainsäädännöllä laillisesti tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi eikä niillä mennä pidemmälle kuin on tarpeen sen saavuttamiseksi, minkä lisäksi silloin, jos on mahdollista valita useista asianmukaisista toimenpiteistä, on turvauduttava lähtökohtaisesti vähiten rajoittavaan toimenpiteeseen. Koska kyseessä on kuitenkin ala, jolla yhteisön lainsäätäjällä on laajaa harkintavaltaa, joka vastaa perustamissopimuksessa sille annettua poliittista vastuuta, ainoastaan se, että toteutettu toimenpide on ilmeisen epäasianmukainen verrattuna siihen päämäärään, johon toimivaltaisen tuomioistuimen on pyrittävä, saattaa vaikuttaa tällaisen toimenpiteen laillisuuteen. Koska neuvostolla on laaja harkintavalta virkamiesten siirtymistä vanhasta urajärjestelmästä uuteen koskevien siirtymäsääntöjen käyttöönoton osalta, ja niihin kuuluvat henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevien 2 ja 8 artiklan mukaiset nimittämistä palkkaluokkaan koskevat säännöt, näiden luokittelusääntöjen ei voida katsoa olevan ilmeisen epäasianmukaisia sen tavoitteen saavuttamiseksi, joka todetaan asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 37 perustelukappaleessa ja jonka mukaan uudet toimenpiteet ja säännökset pitäisi panna täytäntöön vähitellen pitäen arvossa henkilöstön saavutettuja oikeuksia ja ottaen huomioon sen oikeudet odotukset.

Se, että siirtymistä palkkaluokasta toiseen koskevassa sisäisessä kilpailussa ennen 1.5.2004 menestyneet virkamiehet nimitetään alempaan tai samaan palkkaluokkaan kuin virkamiehet, jotka eivät ole menestyneet tällaisessa kilpailussa, ei ole myöskään yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaista. Kun otetaan huomioon urajärjestelmän perustavanlaatuinen muutos, virkamiesten hierarkkisen aseman vertailu ennen tätä päivämäärää ja sen jälkeen ei ole yksistään ratkaisevaa sen toteamiseksi, että henkilöstösääntöjen XIII 2 ja 8 artiklalla on loukattu yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

(ks. 121, 131-133 ja 146 kohta)

Viittaukset:

Yhteisöjen tuomioistuin: asia 33/87, Christianos v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 14.6.1988 (Kok., s. 2995, 23 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: asia T-162/94, NMB France ym. v. komissio, tuomio 5.6.1996 (Kok., s. II-427, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); asia T-30/02, Leonhardt v. parlamentti, tuomio 11.2.2003 (Kok. H., s. I-A-41 ja II-265, 55 kohta).